జీవితం నేర్పిన పాఠం

రాజ్యలక్ష్మీ కొలాస్కర్

చదువుతున్న పుస్తకం పక్కనపడేసి బద్ధకంగా ఒళ్ళు విరుచుకున్నాడు శ్రీకాంత్. రెండు గంటల నుంచి ఏకబిగిని చదువుతున్నాడేమో తల దిమ్ముగా వుంది. తల విదిలించి టైము చూసుకున్నాడు. అయిదు గంటలవుతోంది. బెడ్‌రూమ్‌లోకి నడిచి నిద్రపోతున్న రత్నని కుదిపాడు, "మొద్దు ! లే ! ఎంతసేపు నీ నిద్ర ! గాడిదలా ఈ పగలు నిద్రేమిటి ?"

మూసుకుపోతున్న కళ్ళని టపటపలాడిస్తూ లేచి కూర్చుంది రత్న. "నిద్రపోకుండా నే చెయ్యాల్సినపనేం మునిగిపోవటంలేదుగ ! మాట మంచి లేకుండా మీరు పుస్తకం పట్టుక్కూర్చుంటే నేను మీకేసి చూస్తూ కూర్చోవాలా?"

చీర సవరించుకుని వంటింట్లోకెళ్ళబోయింది టీ చెయ్యటాన్కి. ఆమె వెనుకే నడుస్తూ అడిగాడు శ్రీకాంత్ "సినిమాకెళ్దామా ?"

ఉత్సాహంగా భర్త వైపు తిరిగింది, "'యమగోల' కెళ్దామండీ ! క్రిందటిసారి వచ్చినపుడు చూడటం కుదరలేదు. ఇప్పుడు మళ్ళీ ఆడుతోందట."

"'డవెన్ అండ్ డర్డ్ వాటర్ ఫాక్స్'కి వెళ్దాం. ఎంటర్ టెయినింగ్‌గా వుంటుంది."

"అయితే మీరొక్కళ్ళేవెళ్ళి ఆనందించండి. నాకు ఇంగ్లీషు సినిమాలు అర్థమవ్వవని తెలిసీ మీ పంతం విడవరు. అర్థంలేని కాల్చుకోవటాలు పేల్చుకోవటాలు. ముద్దులు పెట్టుకోవటం వెర్రిమొహం వేసుకుని చూడటంలో నాకు ఆనందంరాదు తలనొప్పి వస్తుంది. నేను రాను" ఉక్రోషంగా అంది రత్న.

"నీకు టేస్ట్ వుండి ఏడిస్తే కదా ! నిన్నని ప్రయోజనమేమిటి ! ఇలా అవుతుందని తెలిసీ సినిమా ప్రపోజల్ పెట్టటం నాది బుద్ధితక్కువ. త్వరగా టీ చెయ్యి. డిపార్ట్‌మెంట్‌కైనా పోతాను."

కోపంగా డ్రెస్ చేసుకోసాగాడు శ్రీకాంత్ ! అంతకంటే కోపంగా టీ చేసి అతనికి అందించింది. తాగేసి వెళ్ళిపోయాడు. పరధ్యాన్నంగా వంట మొదలెట్టింది రత్న.

* * *

ఎనిమిది గంటలవుతుండగా తిరిగివచ్చాడు శ్రీకాంత్. "భోంచేద్దాం రండి" పిల్చింది రత్న.

డ్రెస్ మార్చుకుని డైనింగ్ టేబుల్ దగ్గరకి వచ్చికూర్చున్నాడు. మౌనంగా వడ్డించసాగింది రత్న. అన్నీ వడ్డించి తినడానికి ఉపక్రమించబోతుండగా శ్రీకాంత్ కంఠం చిరాగ్గా వినిపించింది.

"ఎప్పుడూ ఇవే కూరలు దోసకాయ పప్పుడి, వంకాయ కూర, బెండకాయ వేపుడు. తినీ తినీ విసుగొస్తోంది. కొత్త రకాలేమైనా చెయ్యలేవూ ! ఎన్ని కుకరీ బుక్స్ వున్నాయి ఇంట్లో ! అస్తమానం నిద్రపోదామని తప్ప మరో ధ్యాస, ఆసక్తి లేదు నీకు."

విసురుగా అంది రత్న "అవన్నీ ఇంగ్లీషులో వున్నాయని మీకు ఎన్నిసార్లు గుర్తు చెయ్యాలి ! నేను చెయ్యనన్లేదుగా ! అంత తినాలని వుంటే మీరు చదివి ఎలా చెయ్యాలో నాకు చెప్పొచ్చు కదా !"

"చెప్పటమేం ఖర్మ నేనే చేస్తాను" ముఖం చిట్లించి అయిష్టంగా అన్నం కలుపుకోవడం మొదలెట్టాడు శ్రీకాంత్.

"చెప్పటాన్కి మీకు ఓపిక ఉండదు. తీరిక ఉండదు. చేసినది తినటానికి విసుగు. పోనీ ఒక పని చేద్దాం. వంటమనిషిని కుదర్చండి. మీరు నాకు పెట్టే తిండి మరీ వృధా అవ్వించకుండా వుండటానికి పనిమనిషిని మాన్పించి ఆ పని నేను చేస్తాను."

తుమ్మముళ్ళలా గుచ్చుకున్నాయా మాటలు శ్రీకాంత్‌కి "అయామ్ సారీ రత్నా" గొణిగినట్లుగా అనేసి తలవంచుకుని గబగబా అన్నం తినసాగాడు. మౌనంగా భోజనాలు ముగిశాయి. రత్న ఏదో పుస్తకం తీసుకుని మంచంమీద వాలింది. శ్రీకాంత్ రేడియో ముందు కూర్చున్నాడు.

ఇంగ్లీషులో వార్తలు వస్తున్నాయి. ఉన్నట్లుండి శ్రీకాంత్ ఎగిరి గంతేశాడు. దాంతోపాటే "హుర్రే" అని గట్టిగా కేక.

రత్న ఖంగారుగా పరుగెత్తుకొచ్చింది "ఏమయిందండీ" అంటూ.

ఆమెని పట్టుకుని గిరగిర తిప్పాడు. "నా ఎక్స్‌గైడ్‌కి నోబెల్ ప్రైజు వచ్చిందోయ్ !"

"అంటే ?" అమాయకంగా అడిగింది రత్న.

పొంగుతున్న పాలపై నీళ్ళు చిలకరించినట్లయింది శ్రీకాంత్‌కి.

"అంటే... అంటే ప్రపంచంలో అన్నిటికంటే గౌరవప్రదమైన బహుమతి అన్నమాట. గౌరవమే కాదు. లక్షా ఎనభై వేల డాలర్లు అంటే దాదాపు పదహారు లక్షల రూపాయల డబ్బు కూడా." రత్నకి అర్థమయ్యే భాషలో చెప్పగల్గానన్న గర్వంతో కాలరు సర్దుకున్నాడు.

రత్నకి డబ్బు సంగతి బాగానే అర్థమయింది. కానీ శ్రీకాంత్ ఎందుకు గెంతుతున్నాడో అర్థం కాలేదు. అది అడగబోయేలోపునే ఆమెను వదిలేసి ఫోన్ దగ్గర కూర్చున్నాడు. "ఆయనకి ఫోన్‌చేసి కంగ్రాట్యులేషన్స్ చెప్పాలి" అంటూ—

"ఇప్పుడు ఆ మాట చెప్పటాన్కి అమెరికా ఫోన్ చేస్తున్నారా?" వింతగా అడిగింది రత్న.

"అవును. ఏం ?"

"ఊళ్ళో పెళ్ళికి కుక్కల హడావిడి అని మీలాంటి వాళ్ళని చూసే అని వుంటారు. ఆయన కెవరికో వస్తే మీకేదో ఒరిగి ఒళ్ళో పడ్డట్లు హడావిడి. రెండువందల రూపాయలు తగలేసి అమెరికాకి ఏదో ముంచుకుపోయినట్లు ఫోన్ చేయటమా!"

ఆమె చెంప ఛెళ్ళుమన్పించాలనే కోరికను అతి కష్టంమీద నిగ్రహించుకున్నాడు.

"పల్లెటూరి గబ్బిలాయివి. అంతకంటె ఏమంటావు?" రత్న కోపంతో ఒళ్ళు మరచిపోయింది. "మాటమాటకీ పల్లెటూరి మొద్దు పల్లెటూరి గబ్బిలాయి అనటాన్కి మీకు సిగ్గులేదు! 'చేసేది పట్టణవాసం మేసేది పల్లెల గ్రాసం' అని ఎవరన్నారోకాని వూరికే మాత్రం అన్లేదు. పల్లెటూరి గబ్బిలాయిలందరూ మీలాగే మడత నలగని బట్టలేసుకుని కడుపులో చల్ల కదలని వుద్యోగాలు చెయ్యటానికెగబడితే మీవంటి వాళ్ళందరూ తినాల్సిందే గడ్డి." మితిమీరిన కోపంతో సన్నగా వణుకుతోందామె.

ఇంకా గట్టిగా అరవబోయిన శ్రీకాంత్ కాలింగ్‌బెల్ మోగటంతో ఆగిపోయాడు. ముఖం ప్రసన్నంగా చేసుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తూ తలుపు తీశాడు.

ఎదురింటి జంట. మిసెస్ బెనర్జీ ఆవిడ వెనకే మిస్టర్ బెనర్జీ. ఆవిడ శ్రీకాంత్ కొలీగ్. ఆయన ఇంజనీరు. వస్తూనే నవ్వుతూ అందావిడ "హాయ్ శ్రీకాంత్ ! కంగ్రాట్స్ ! ఇప్పుడే న్యూస్ విన్నాము. మీ బాస్‌కి నోబెల్ ప్రైజ్ వచ్చింది కదా ! ఫోన్ చేస్తున్నారా ?"

"థ్యాంక్యూ ! కూర్చోండి ! జస్ట్ డయల్ చెయ్యబోతుండగా మీరొచ్చారు. కాల్ బుక్ చేసేసి..."

"ష్యూర్ ! గో ఎ హెడ్" కుర్చీల్లో కూర్చున్నారు. ఆవిడ రత్న వంక చూసి చిరునవ్వు నవ్వింది. వాళ్ళు బెంగాలీలు. శ్రీకాంత్ వాళ్ళుంటున్న యూనివర్శిటీ కాంపస్‌లో చాలామంది ఆంధ్రేతరులే ! ఇంటికి ఎవరొచ్చినా ఇంగ్లీషులోనే సంభాషణ. రత్నకి ఒక ముక్క అర్థం కాదు. బొమ్మలా కూర్చుని తన లోకంలో

తానుంటుంది. వాళ్ళందరూ ఇంగ్లీషులో మాట్లాడుకుంటూ నవ్వుకుంటుంటే ముఖంలో ఏ భావం లేకుండా అందరివంకా చూస్తూ కూర్చోవటం రత్నకి ప్రాణసంకటంగా, చాలా చిన్నతనంగా వుంటుంది. శ్రీకాంత్ తిడ్తాడని కాని లేకపోతే లోన కూర్చుని పుస్తకం చదువుకోవటమో పని చూసుకోవటమో చేసేది. పెళ్ళయిన కొత్తల్లో అలాగే చేసేది. ఒకసారి శ్రీకాంత్ తీవ్రంగా కోప్పడ్డాడు.

''ఇంటి కెవరైనా వస్తే మంచీ మర్యాదా లేకుండా అలా లోన కూర్చుంటే వాళ్ళేమనుకుంటారు? పొగరూ, టెక్కు అనుకుంటారు.''

''మీతో వచ్చి కూర్చుని నేనేం చెయ్యాలి? మీరు మాట్లాడుకునేవి నాకు అర్థమవుతాయా? ఏమన్నానా? వంగతోటలో గుడ్డివాడి సామెతగా మీరు నవ్వినప్పుడల్లా నేనూ నవ్వనా?''

''ఏం చేస్తావో నా కనవసరం! అంతఃపురంలో ఘోషా స్త్రీలా లోనమాత్రం కూర్చోకు.''

అప్పట్నుంచీ అందరిలో కూర్చునే తన లోకంలో తనుండటం నేర్చుకుంది.

కొంచెంసేపు మాట్లాడి బెనర్జీస్ వెళ్ళిపోయారు.

ఆ రాత్రి రత్న మంచానికి ఓ చివరగా ముడుచుకుని పడుకుంది. శ్రీకాంత్ మెల్లగా ఆమెను దగ్గరకు తీసుకున్నాడు.

''కోపం వచ్చిందా?'' మృదువుగా అడిగాడు.

''లేదు'' ముక్తసరిగా అనేసి కళ్ళు మూసుకుంది.

''సారీ రత్నా! నాకు కోపం వచ్చినపుడు ఒళ్ళు పై తెలియదు. ఏమంటున్నానో అనే స్పృహలేకుండా మాట్లాడేస్తాను. అవన్నీ నీవు మనసులో పెట్టుకోకూడదు.''

''చెంపదెబ్బ కొట్టి సారీ అంటే నొప్పి పోతుందా?'' ఆవేశంగా అంది రత్న లేచి కూర్చుంటూ. ''ఏమండీ! మిమ్మల్నో మాట అడుగుతాను చెప్పండి! పెళ్ళి చేసుకునే ముందు నేను చదువురానిదాన్ననీ పల్లెటూరి మొద్దుననీ మీకు తెలిసే చేసుకున్నారు కదా! మేమేమీ దాచిపెట్టలేదే! మిమ్మల్ని బలవంత పెట్టలేదే! మరి ప్రతిరోజూ మాటలతో నన్నెందుకిలా హింసిస్తున్నారు? ఈ వేళ ఒక్క రోజులో మూడుసార్లు ఘర్షణ. చదువుకోనంతమాత్రాన అర్థం చేసుకునే శక్తి లేకపోతుందా? నాకు అర్థంకాని విషయాలు విడమర్చి చెప్పవచ్చుకదా! పల్లెటూరిదాన్నయినంత మాత్రాన బాధపడే మనసుండదా? మాటలతో చిత్రవధ చేస్తారా!''

మరి మాట్లాడలేక మోకాళ్ళమీద తల పెట్టుకుని ఏడవసాగింది.

''రత్నా! ప్లీజ్ వూరుకో! నన్ను క్షమించు రత్నా! సాధ్యమైనంతవరకూ నాకోపం అదుపులో పెట్టుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తాను. నిన్ను

మాబడి
విద్యాసాంస్కృతికమాసపత్రిక
ఏడవ తరగతి చదివే విద్యార్థుల కోసం నెలనెలా వెలువడుతుంది.
విడిప్రతి:రు.2-00
సం॥చందా: రు20/-
(జూన్ నెల నుండి మార్చి వరకు)
చందా పంపాల్సిన చిరునామా:
MAABADI
CHOWDEPALLE-517257.
జూలై 30వ తేదిలోపు చందా పంపినవారికి 5 రూపాయలు విలువచేసే తెలుగు, ఇంగ్లీషు డిక్షనరీ ఉచితం.
ఏజెన్సీ వివరాలకు:
MARGADARSI MARKETING Pvt.Ltd., EENADU COMPOUND, HYDERABAD-4

నొప్పించకుండా వుండటాన్కి కూడా ! ఏడవకు! వూరుకో రత్నా వూరుకోవా ?''

ఆమెను దగ్గరగా హత్తుకుని మీద చెయ్యేసి పడుకున్నాడు. ఇద్దరికీ నిద్ర రావటం లేదు. ఎవరి ఆలోచనల్లో వాళ్ళున్నారు.

రత్నావళి తణుకు దగ్గర దువ్వ అనే చిన్న పల్లెటూళ్ళోని భూస్వాముల యింటి బిడ్డ. వూళ్ళో స్కూలున్నా ఆమె చదువు ఆరోతరగతి దాటలేదు. అయినింటి ఆడపిల్ల రజస్వలానంతరం 'మగపిల్లలుండే బళ్ళో చదువు కోవటమా ?' అని తల్లీ తండ్రీ స్కూలు మాన్పించేశారు. శ్రీకాంత్ సంబంధం కుదిరే వరకు చింతగింజలు, పచ్చీసు ఆడుకుంటూ, అట్లతద్ది, ఉండ్రాళ్లతద్దీ, వరలక్ష్మీవ్రతం వంటి పండగలన్నీ శ్రద్ధగా జరుపుకుంటూ కాలం గడిపేసింది. ఆ పల్లెటూళ్ళో చదువు రాక పోవటం ఒక పెద్ద లోపంగా తోచనేలేదామెకి.

శ్రీకాంత్ అమెరికాలో డాక్టరేట్ చేశాడు. ఫారెన్ రిటర్న్డ్ కుర్రాడని సంబరంగా అతనికే మాత్రం ఆస్తి లేకపోయినా ఇరవై ఎకరాలు చెరుకుపొలం కట్నంగా ఇచ్చి వైభవంగా పెళ్లి చేశారు. శ్రీకాంత్‌కి చదువుకున్న అమ్మాయిని చేసుకోవాలన్పించినా, సంవత్సరానికి ఎంతలేదన్నా ఎనభై వేలు నికరాదాయాన్నిచ్చే చెరుకుపొలం, ఇంట్లోకి కావలసిన సమస్తం ప్రతిఏటా పల్లె నుంచి వస్తాయనే ప్రలోభం రత్నని చేసుకునేలా చేశాయి. ఈరోజుల్లో డబ్బుకిచ్చిన గౌరవం, చదువుకీ, విజ్ఞానానికీ ఎవరిస్తున్నారు ?

ఆస్తిపరుడైతే అయ్యాడుకాని అందుకు కారణభూతురాలైన రత్న సహచర్యం శ్రీకాంత్‌కే మాత్రం సంతృప్తి నివ్వటంలేదు. తన కెరియర్ లోని ఒడిదుడుకులను ఆమెతో చర్చించి సాంత్వన పొందలేదు. తన స్నేహితులతో సరదాగా కలిసి పోలేదు. తనకి నచ్చిన రీతిగా అలంకరించుకోదు. తను మెచ్చే రుచులతో వండి పెట్టలేదు.

ఇంక రత్న సమస్యలు మరోరకం. శ్రీకాంత్ వర్క్ చేసే యూనివర్శిటీ కాంపస్‌లో క్వార్టర్స్‌లో మకాం కావటంతో రత్న ఒడ్డునపడ్డ చేపలా గిల గిల లాడింది. కాంపస్‌లో చాలావరకు ఇతర రాష్ట్రాల వాళ్లు. ఉన్న తెలుగు వాళ్లలో లక్షా తొంభై కీచులాటలు,పార్టీలు,రాజకీయాలు. ఒకళ్లముఖం ఒకళ్లు చూసుకోరు. పెళ్లయ్యే వరకూ ఇంటినిండా మనుషుల మధ్య మసలటం అలవాటయిన రత్నకి లంకంత ఇంట్లో ఒంటరిగా రోజు గడవటం కష్టంగా వుండేది. శ్రీకాంత్‌కీ రత్నకీ అలవాట్లలో అభిరుచుల్లో హస్తిమశకాంతరం. శ్రీకాంత్‌కి ముక్కుమీద కోపం. గారంగా పెరిగిన రత్నకి అమితమైన అభిమానం, ఫలితంగా తరచు కీచులాటలు.

పెళ్ళయిన కొత్తలో వైస్ ఛాన్స్‌లర్ శ్రీకాంత్‌పై వున్న అభిమానం మూలంగా శ్రీకాంత్ రత్నలకీ డిన్నర్ ఇచ్చారు. ఆ పార్టీకి మరికొంతమంది ముఖ్యుల్ని కూడా పిలిచారు. పార్టీకి తయారైన రత్న ముస్తాబు చూసి శ్రీకాంత్ మండిపోయాడు. జరీ కొంచెం ఎక్కువ మోతాదులో వున్న పట్టుచీర కట్టుకుంది. జడకుచ్చులు పెట్టుకుని పెళ్ళికి చేయించిన బంగారు సంపెగల జత జడలో పెట్టుకుంది. రెండు చేతులకీ రాళ్ళ గాజులు- మెడలో రాళ్ళ నెక్లెస్.

మెచ్చుకుని ముద్దు పెట్టుకుంటాడను కొన్న రత్నకి శ్రీకాంత్ అరుపులు ఏడుపు తెప్పించేయి.

''గంగిరెద్దులా ఏమిటా వేషం ? నిన్నిలా వెంటేసుకెళ్తే నా పరువుండాలా ? వూడాలా ? ఎంబ్రాయిడరీ చేసిన గులాబీ రంగు అమెరికన్ జార్జెట్ చీరె కట్టుకో ! ఆ నెక్లెస్ తీసేసి నల్లపూసలు వేసుకో. బంగారపు పూలు నీకున్నాయని అందరికీ తెలియక్కర్లేదు. గులాబీ ఒక్కటి పెట్టుకో. జడకుచ్చులు తీసెయ్. ఆ గాజులన్నీ తీసేసి ఎడంచేతికి వాచీ, కుడిచేతికి రెండు బంగారు గాజులు, వాటిమధ్య నాలుగు గులాబి రంగు గాజులు. అయిదు నిమిషాల్లో రావాలి !''

''పార్టీకి నేను రాను'' అనే మాటలు రత్న నాలుక చివరివరకూ వచ్చి ఆగిపోయాయి. ఇంకా శ్రీకాంత్ దగ్గర రత్నకి కొత్తపోలేదు. భయం తగ్గలేదు. శ్రీకాంత్ ప్రతి విషయానికీ ఓర్పు లేకుండా విసుక్కోటంతో కొత్త, భయం పోయి ఎదురు మాట్లాడటం నేర్చుకుంది. అవును మరి ! నాలుగు గోడల మధ్య బంధించి హింసించడం ప్రారంభిస్తే పిల్లికూడా ఎదురు తిరిగి కళ్ళు పీకుతుందట.

ఆ సంవత్సరం శ్రీకాంత్ స్నేహితులంతా కలిసి ''న్యూ ఇయర్ నైట్'' సెలబ్రేట్ చేసుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నారు. హాట్ డ్రింక్స్‌తో పాత సంవత్సరానికి వీడ్కోలూ, కొత్త సంవత్సరానికి స్వాగతమూ పలకటం విద్యాధికులకు ఈ రోజుల్లో పెద్ద ఫ్యాషనై పోయింది.

పార్టీ శ్రీకాంత్ స్నేహితుడింట్లో రాత్రి తొమ్మిది గంటలకి మొదలయింది. రత్న శ్రీకాంత్ అభీష్టంమేరకు అలంకరించుకుని వెళ్ళింది. అందరూ నవ్వుతూ తుళ్ళుతూ మాట్లాడు కుంటున్నారు. మగవాళ్ళందరూ బీరు, జిన్, విస్కీ ఎవరికి కావలసినవి వాళ్ళు తాగుతున్నారు. ఆడవాళ్ళలో కొంతమంది ఫ్రూట్‌జ్యూస్, కొంతమంది జిన్ తీసుకుంటున్నారు. రత్నకి ఎవరో పైనాపిల్ జ్యూస్ అందించారు. అది చేతిలో పెట్టుకుని రికార్డ్ ప్లేయర్‌లో వస్తున్న వెస్టర్న్ మ్యూజిక్ వింటూ కూర్చుంది.

రత్న ఇదివరకెన్నడూ హాట్ డ్రింక్స్ చూసి

పాఠశాల

విద్యాసాంస్కృతిక మాసపత్రిక

పదవ తరగతి
చదివే విద్యార్థుల
కోసం నెలనెలా
వెలువడుతుంది.

విడిప్రతి: రు.2-50
సం॥ చందా: రు.25/-
(జూన్ నెలనుండి
మార్చి వరకు)

చందా పంపాల్సిన
చిరునామా:
PATASALA
CHOWDEPALLE 517257.

జూలై 30వ తేదీలోపల
చందా పంపిన వారికి
5రూ॥ విలువ చేసే
తెలుగు, ఇంగ్లీషు
డిక్షనరీ ఉచితం.

ఏజెన్సీ వివరాలకు:
MARGADARSI MARKETING
Pvt.Ltd. EENADU COM
POUND, HYDERABAD-4.

జీవితం నేర్పిన పాఠం

ఎరగదు. చాలాసేపటివరకూ మగవాళ్ళంతా ఏం తాగుతున్నారో అర్థం కాలేదు. పార్టీ మధ్యలో శ్రీకాంత్ ఆమె దగ్గరగా వచ్చి "ఏమైనా కావాలా ?" అని అడిగాడు.

అతని నోట్లోంచి వాసన. రత్న గబుక్కున చీరకొంగుతో ముక్కు మూసుకుంది. "మీ గ్లాసులో ఉన్నదేమిటి ?" అనుమానంగా అడిగింది.

"విస్కీ" అతిమామూలుగా సమాధాన మిచ్చాడు.

రత్నకి ఒక్కసారిగా తాగివచ్చి భార్యని చావగొట్టే తాగుబోతులూ, కొండంత ఆస్తిని తాగుడుతో హారతికర్పూరంలా కరిగించే వ్యసనపరులూ ఇత్యాధి కథలన్నీ గుర్తొచ్చాయి. భయంతో నిలువెల్లా కంపించింది వెనువెంటనే కోపం. పరిసరాలు మరిచిపోయింది. "మీకు తాగుడు అలవాటుందని పెళ్ళికి ముందు ఎందుకు చెప్పలేదు ? ఎంత మోసం ! ఇంకేమేం వ్యసనాలున్నాయి మీకు ? అబ్బ ! ఇంతమంది తాగుబోతుల మధ్య ఇంతసేపట్నుంచీ కూర్చున్నానా ? ఇంకొక్క క్షణంకూడా ఉండను. మీరు మీ ఇష్టమొచ్చినపుడు రండి!" గబుక్కున కుర్చీలోంచి లేచి బయటికి పరిగెత్తింది. అందరూ ఆశ్చర్యంగా కుతూహలంగా ఇటే చూస్తున్నారు. శ్రీకాంత్‌కి భరించలేనంత చిన్నతనంగా అన్పించింది. ఎలాగో అందరికీ క్షమాపణలు చెప్పేసి ఆమె వెనుకే పరుగెత్తుకెళ్ళాడు. ఇంట్లోకి వెళ్ళగానే ఆమె చెంపలు టపటప వాయించేశాడు.

"యూ కంట్రీ బ్రూట్ ! ఎన్నడైనా తాగివచ్చి తందనాలాడానా ? తెలియని దానివి తెలియనట్టుండక వెధవ వేషాలూ నువ్వూనూ. అడవి మృగాన్ని నాగరిక ప్రపంచంలోకి తెస్తే ఎలా ప్రవర్తిస్తుందో అలాగే ప్రవర్తించావు."

రత్న గబగబ బట్టలు సర్దుకోవడం ప్రారంభించింది. ఎంత త్వరగా వచ్చిందో అంత త్వరగానూ పోయింది శ్రీకాంత్ కోపం. తనదే పొరపాటు. రత్న ఆకుచాటు పిందెలా బయటి ప్రపంచం ఎలా వుంటుందో తెలియకుండా పెరిగింది. పార్టీకి వెళ్ళేముందే పార్టీ ఏమిటో ఎలా వుంటుందో విడమర్చి చెప్పాల్సిన బాధ్యత తనది. మోతాదు మించకుండా అప్పుడప్పుడూ డ్రింక్స్ తీసుకోవటం వ్యసనంకాదనీ, నాగరికులు అలవర్చుకోవలసిన వింత అలవాట్లలో ఒకటనేది రత్నకెలా తెలుస్తుంది ! రత్నని బుజ్జగించి ప్రసన్నం చేసుకునేసరికి కొత్త సంవత్సరం నాలుగు గంటల పాతదైపోయింది.

ఇలాంటివే మరెన్నో సంఘటనలు.

* * *

రోజులు అతి మెల్లగా గడుస్తున్నాయి రత్నకి. ఒకరోజు సాయంత్రం శ్రీకాంత్ చాలా

అల్ట్రాసోనిక్ కత్తులు!

వైద్యశాస్త్రంలో ఉపయోగించేందుకు జపానులోని సుమిటిమో బేకలైట్ కంపెనీ వారు కొత్త అల్ట్రాసోనిక్ ఆపరేషను కత్తులను తయారు చేశారు. ఇవి శరీరంలో కేన్సరు, ఇతర అవాంఛనీయ పెరుగుదలను సులభంగా తొలగిస్తాయి. ఇంతకు ముందు ఇటువంటి కత్తులను అమెరికాలో తయారు చేశారు. విద్యుచ్ఛక్తి, లేసరు కత్తులకంటే ఇవి ఎంతో సురక్షితమైనవి. ఇవి రక్తనాళాలకు, నరాలకు ఎటువంటి ప్రమాదం కలుగనివ్వవు. వీటిని ఉపయోగించటం తేలిక. పైగా చౌక కూడాను. జపానులో కొన్ని ఆస్పత్రులలో వీటిని ఉపయోగించి, ఇవి అద్భుత ఫలితాలనిస్తున్నాయని తెలియ చేశారు.

ఉత్సాహంగా వచ్చాడు ఇంటికి. రత్న తలుపు తియ్యగానే ఆమెను కౌగిట్లో బంధించాడు. "ఏమిటి విశేషం?" రత్న నవ్వుతూ అడిగింది. రత్న అల్పసంతోషి. భర్త ఎంత కోపగించుకున్నా ఎన్ని మాటలన్నా ఆప్యాయంగా పలకరించగానే అవన్నీ మరచిపోయి కళకళలాడే మోముతో బదులిస్తుంది. రత్నలోని ఈ గుణమే శ్రీకాంత్‌ని తన పొరపాటు గుర్తించి క్షమాపణ కోరుకునేలా చేస్తుంది.

శ్రీకాంత్ సంతోషంగా సమాధానమిచ్చాడు. "ఇంకో రెండు మూడు నెలల్లో మనకి రెక్కలొస్తున్నాయోయ్. అమెరికా వెళ్ళబోతున్నాం."

శ్రీకాంత్ ఆశించినట్లు రత్న సంతోషంగా డాన్స్ చెయ్యలేదు సరికదా, ఆమె ముఖం సీరియస్‌గా అయిపోయింది. నెమ్మదిగా భర్త చేతుల్ని వదిలించుకుని సోఫాలో కూలబడింది. ఆమె పక్కనే కూర్చున్నాడు శ్రీకాంత్ "ఏమిటి రత్నా ! అలా అయిపోయావు ? నీకు సంతోషంగా లేదా ? లేక ఇప్పట్నుంచే మీ వాళ్ళ మీద బెంగగా వుందా ?

"ఏవండీ ! మీకోమాట చెప్తాను మధ్యలో అడ్డు రాకుండా వింటారా ?"

"చెప్పు."

"మన దేశంలో నాలాగా చదువుకోని ఆడపిల్లలు కోకొల్లలు. వాళ్ళందరి మధ్య బతుకుతూ కూడా, మీరు నాకొక్కదానికే చదువు రానట్లు, ఇంగ్లీషు రానట్లు భావిస్తు నన్ను కించపరుస్తూ, నేను మీ భార్యనైనందుకు మిమ్మల్ని మీరు కించపరుచుకుంటున్నారు. కనీసం రోజుకోసారైనా పోట్లాడుకుంటున్నాము. ఇంక అమెరికా వెళ్తే అక్కడి పరిస్థితిని బట్టి నిజంగానే నన్ను వింత మృగంలా చూస్తారేమో!

ధర్మపథం

బులుసు వేంకటరమణయ్య

అడ్డుపుల్లలు

ఏదైనా ప్రాంతానికిగాని, గ్రామానికి గాని అభివృద్ధి కార్యాన్ని తలపెట్టినపుడు అనుకూల శక్తులతోపాటు ప్రతికూలశక్తులుకూడ బహిరంగంగానో, తెరచాటునో పని చేస్తూనే ఉంటాయి—కేవలం అధికారం చెలాయిస్తూ, పనిచెయ్యడానికి వెనకతీసేవారిని కార్యక్రమంలో కలుపుకోకపోతే,వారే ఏవో·అడ్డుపుల్లలువేస్తూ ఉంటారు. వాదవివాదాలు చెలరేగుతాయి. పార్టీలు ఏర్పడతాయి. ప్రజా క్షేమం అనే విషయం విస్మృతిపథంలో పడుతుంది. పార్టీలు బలాబలాలు చూసుకుంటారు. కోర్టులకు ఎక్కడమే ఆతర్వాత జరిగేపని. కోర్టులసంగతి తెలియనిదేమున్నది? వాయిదాలమీద వాయిదాలు పడుతూ వక్షాలు, నెలలు, సంవత్సరాలు తిరిగి పోతున్నా వ్యవహారం తేలదు. ఇది మనకు అనాదిగా వస్తున్న సంప్రదాయం గదా! ఈ లోపున కొంతవరకూ నడచిన పని ఆగిపోయి, క్రమంగా పాతబడి, ఆనవాలయినా లేకుండా అంతరించి పోతుంది. లక్షల, కోట్ల వ్యయంతో ప్రారంభమయిన పనులు ఈ స్థితికి రావడం మనం కళ్లారాచూస్తూనే ఉన్నాము. వ్యవహారం తేలి, అనుకూల పరిస్థితి ఏర్పడితే— పునః ప్రారంభం కావలసి ఉన్నది. అడ్డుపుల్లల వల్ల కలిగే అనర్థం ఎలాటిదో గమనించండి!

కార్యం సానుకూలంగాజరగడానికి వ్యక్తిగత విభేదాలను విడిచిపెట్టి,గౌరవమర్యాదలుచూసుకోకుండా సమైక్యంగా ప్రయత్నం జరగాలి. అడ్డు పుల్లలు పడకుండా చూచుకోవాలి! అడ్డు పుల్ల వెయ్యడం వల్ల కలిగిన సంఘటనకు ఒక ఉదాహరణ :— ఒక సామాన్య సంసారికి అత్యవసరంగా అయిదు వందల రూపాయలు కావలసివచ్చింది. ఒక ఋణదాతను ప్రార్థించగా, అతడు — అయిదు వాయిదాలుమించకుండా తీర్చేషరతుమీద అప్పు ఇవ్వడానికి సమ్మతించాడు. ప్రామిసరీ నోటు వ్రాయడం జరిగింది. తాను ఋణం చేస్తున్నందుకు కారణం అందులో చెప్పాలిగదా! అప్పు తీసుకునేవాడు "నా చిల్లర అప్పులు తీర్చుకొనేనిమిత్తం" అని అందులో వ్రాశాడు. ఇక సాక్షి సంతకాలు కావలసి ఉన్నది— తెలిసిన తగు మనిషిని సాక్షి సంతకం చెయ్యవలెనని కోరగా— అతడు పత్రాన్ని ఎగా, దిగా చూచి "బాగుంది, చిల్లర అప్పులుతీర్చుకోడానికి ఈ ఋణం అన్నమాట! పెద్ద అప్పులువేరే ఉండ వచ్చునుగదా!" అని అన్నాడు. ఆ మాట విని ఋణదాత నిర్ఘాంతపోయాడు. ప్రతిగ్రహీత కొయ్యబారిపోయాడు. ఆ అడ్డుపుల్లప్రభావం వల్ల ఆ ఋణం పుట్టలేదు.

అడ్డు పుల్లల వల్ల అనర్థం కలుగక తప్పదు. ★

అది మీరు భరించగలరా? ఆ జీవితం తల్చుకోవటానికే నాకు భయంగా వుంది." కొంచెంసేపాగి మళ్లీ అంది. "మీరు మీతో సమంగా చదువుకున్న అమ్మాయిని చేసుకోవల్సింది. పోనీండి. అయిపోయిన పెళ్లికి బాజాలెందుకు? జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. మీరు నాతో సంతృప్తి పడలేరు. మీకు తగిన అమ్మాయిని చూసి చేసుకుని అమెరికా తీస్కెళ్లండి. "నేను మా నాన్నకి బరువయిపోను. కట్నం సంగతి తల్చుకొని సంకోచించకండి. ఆ ఆస్తి లేనంత మాత్రాన మా నాన్నకొచ్చే నష్టమేమీ లేదు. ఒకవేళ నేను చచ్చిపోయి మీరు రెండో పెళ్లి చేసుకుంటే మా నాన్న మీకిచ్చిన కట్నం తిరిగి తీసేసుకోడుకదా!"

మూగబోయి వింటున్న శ్రీకాంత్ చప్పున ఆమె నోరు మూశారు. "రత్నా..." మంటల్లో నిల్చోబెట్టినట్లు విలవిలలాడాడు.

రత్న కళ్ళల్లో నిండిన నీళ్ళు చెంపలపైకి జారాయి. కన్నీళ్లతో తడిసిన ఆ ముఖాన్ని పదేపదే ముద్దు పెట్టుకున్నాడు.

ఏవేవో మాటలు గొంతుదాటి బైటికి

జీవితం నేర్పిన పాఠం

దూకాలని ఆరాటపడుతున్నాయి. గిరగిరలాడే కంఠం సహాయ నిరాకరణ చేస్తోంది. చివరికెలాగో గొంతు పెగుల్చుకుని అన్నాడు—

"నిజంగానే నిన్ను కట్నం కోసమే పెళ్ళి చేస్కున్నాను రత్నా! నా చదువు నాకు ఆత్మాశ కూడదని నేర్పలేదు. కాని జీవితం నేర్పింది. నా తప్పుకి నిన్ను శిక్షించి మరింత మూర్ఖుణ్ణవనా? నీ మనసింత బాధ పడుతోందని అర్థం చేసుకోలేకపోయాను రత్నా! దేన్నయినా వదులుకుంటానుగాని నిన్ను వదులుకోలేను."

భార్యని దగ్గరగా మరింత దగ్గరగా హత్తుకున్నాడు. కంఠం చెప్పలేని భావాలన్నీ కౌగిలి చెప్పాలనే ఆరాటం! ఎంతసేపున్నారో అలా! రత్న ముఖాన్ని పైకెత్తి అన్నాడు శ్రీకాంత్ "నేను అర్జెంట్‌గా చెయ్యాల్సిన పన్లు రెండున్నాయి. నువ్విలా నన్ను కట్టిపడేస్తే ఎలా?"

"ఏమిటో అవి?"

"మొదటిది నీ పేర్నవున్న పొలం మీ నాన్నగారి పేర రిజిస్టర్ చేయించటం. రెండు నిన్ను స్పోకెన్ ఇంగ్లీషు కోర్సులో జాయిన్ చెయ్యటం."

"అంటే?"

"ఇంగ్లీషు మాట్లాడటం నేర్పుతారన్న మాట. ఆ కోర్సు పూర్తయ్యేలోగా మనం వెళ్ళాల్సొచ్చినా ఫరవాలేదు. అమెరికాలో కూడా అటువంటి కోర్సులు వుంటాయి. అక్కడ కంటిన్యూ చెయొచ్చు."

"ఎక్కడికో పంపించే బదులు మీరే నేర్పొచ్చుగా! నాకు ఈ బస్సుల్లో తిరగాలంటే భయం బాబూ!"

నీవు పుస్తకాలు ముందేసుకుని బుద్ధిమంతురాలైన విద్యార్థినిలా నాముందు కూర్చుంటే నాకు పాఠం చెప్పాలన్పించదు. నిన్నేమేమో చెయ్యాలన్పిస్తుంది.

"అయితే రోజూమీరుయూనివర్శిటీలో..." కళ్ళు విప్పార్చి అడుగుతున్న రత్న చెంప గిల్లాడు.

"అక్కడ నీలా ముద్దొచ్చే ముద్దబంతులుండరోయ్!"

"కవిత్వం కూడా!" నవ్వుతూ అతని గుండెమీద ముఖం వాల్చింది ముద్దబంతి. కాదు కాదు. రత్నావళి. ★